

Samuel Beckett – dramatičar i romanopisac irskog podrijetla,
1969. Nobelova nagrada
Romani: Murphy, Molly, Malone umire
Drame: U očekivanju Godota, Svršetak igre, Posljednja vrpca

U očekivanju Godota – antidrama u 2. čina

Dama apsurda - lat. absurdum – nemoguće - predstavlja dramsku vrstu nastalu sredinom dvadesetog stoljeća u poslijeratnoj klimi, a ima korijene u filozofiji egzistencijalizma, čija su obilježja: nepostojanost vrijednosti, odsutstvo komunikacije, dvosmislenost osjećanja, otuđenost.

Tema: uzaludno čekanje Godota koje potpuno nadomješta radnju, u kojoj se dva puta ne događa ništa (drugi čin je ponavljanje prvog čina) – u dva čina prikazana su dva dana koja prolaze gotovo identično:

1. čin: **na nekom raskrižju sa stablom, dva lika, skitnice Vladimir/Didi i Estragon/Gogo čekaju Godota**, vrijeme beskorisno krate besmislenim razgovorima punim ponavljanja, prekida, pitanja bez odgovora - razmišljaju o smrti, rješenju, razbojnicima koji su ih istukli do smrti, vješanju, Estragon traži mrkvu. Njihove razgovore povremeno prekida dolazak još jednog neobičnog para (Pozzo i Lucky, gospodar i rob povezani užetom. Pozzo s Lukyjem postupa kao sa životinjom. Na vratu ima ranu od konopa. Vodi Luckyja na sajam gdje će ga prodati. Pozzo im objašnjava pjesnički kako izgleda sumrak, pa im pokazuje kako Lucky pleše. Pozzo i Lucky odlaze. Pozzo zaostane, jer je zaboravio stolicu, Vladimir mu je donese, pa je Pozzo baci Luckyju. – Na kraju dolazi Dječak s porukom da Godot neće doći danas, ali će sigurno doći sutra.
2. čin: sutradan, isto vrijeme, isto mjesto. Estragon je isprobijan, a Vladimir je sretan, pjevuši. Estragon se ne sjeća jučerašnjeg dana. Estragon je mrzovoljan zbog batina što je jutros dobio iz čista mira. Raspredaju o događajima, zamjećuju da im je netko zamijenio cipele i one sada pristaju Estragonu, tj. nisu mu tjesne kao one što je sinoć ostavio na zidiću. Lišće se pojavilo na drvetu, a noć ranije drvo je bilo ogoljeno. Estragon zaspe pa se trgne i počne pričati što je sanjao. Vladimir ga podsjeti da ne voli kad mu priča svoje snove. Kad Vladimir nađe Luckyjev šešir oni se igraju "Pozza i Luckyja".

S neznatnim promjenama ponavlja se 1. čin – čekanje se nastavlja – vode se besmisleni dijalazi – Pozzo i Lucky zamjenjuju uloge (oslijepjeli Pozzo ovisi o Luckyju koji je sada nijem) – na kraju Dječak donosi istu vijest: Godot neće doći danas, ali će sigurno doći sutra.

LIKOVNI: iako prikazani u parovima i u različitim ulogama (prijatelji, gospodar i rob), **nemaju individualna obilježja i nisu suprotstavljeni, nego svi jednako pate zarobljeni u zajedničkoj tragediji besmislenog postojanja** (svedeni su na *golo postojanje* i predstavljaju karikature ljudskih odnosa). U ovoj tragičnoj farsi nema psihološke motivacije. Iz razgovora Vladimira i Estragona saznajemo nešto o njihovoj prošlosti, ali to su odlomci sjećanja. Sve što znamo je da oni čekaju Godoa, nadajući se nekakvom poboljšanju svog teškog položaja.

Istiće se povezanost i međuzavisnost karaktera oba para likova. Vladimir i Estragon imaju prijateljski i nježan odnos, pri čemu je Estragon budući da je nesigurniji i ranjiviji, podložniji Vladimiru.

Stalno govore o razdvajaju, Estragon se pita bi li bilo bolje da se razdvoje, ali se vraćaju jedan drugome, vezani nerazdvojnim i nevidljivim nitima. Pozza i Luckyja spajaju grube vidljive niti, u obliku konopca oko Luckyjejevog vrata. U prvom čini Pozzo vodi Luckyja s namjerom prodati ga na sajmu, međutim i u drugom činu oni su zajedno, groteskno i još tragičnije spojeni. Odnos sluge i gospodara predstavlja trajnu vezu, ništa manje od prijateljskog odnosa Didija i Gogoa.

Opći ton drame je nesigurnost, neizvjesnost. Činjenica čekanja Godoa prikazana je kao absurdna. Postoji jaz između zamisli i pokreta, tijekom cijele drame, i njime se završavaju oba čina.

VLADIMIR: Pa? Da krenemo?

ESTRAGON: Da, hajdemo.

Ne miču se s mjesta.

Iako dijalozi u drami izgledaju nedovršeno, oni se kreću oko određenih tema kao što su: identitet vrste, nada, spas, usamljenost, samoubojstvo, ljudska volja, znanje i umetnost, propast civilizacije, itd.

U religioznim tumačenjima uglavnom se smatra da Godot vjerojatno znači Bog i da je tema spasenja glavna. Put se tumači kao hodočasnički, drvo pored puta kao drvo života, Dječak kao božji glasnik.

Zanimljivo je da je sam Beckett ovu tezu o značenju imena opovrgao izjavom:
„*Da je Godot Bog, ja bih ga nazvao tim riječima*“.

OBILJEŽJA DRAME; nema dramske kompozicije, nema fabule jer nema ni vremenskog određenja, nema dramske napetosti, a Beckettovi likovi se ne mogu niti okarakterizirati kao dramski karakteri. Dijalog je sveden besmislice, neispunjene misli.

IDEJA DRAME : tragika modernog čovjeka koji u absurdnom svijetu ne traži smisao, već je osuđen na beznadno iščekivanje spaša i odgovora na vječna pitanja (Godot - God - Bog)

Fraza **čekati Godota** označava **uzaludno, besmisleno čekanje**.